

PARC NATURAL COLLSEROLA

HIVERN 2016

Parc de
Collserola

Diputació
Barcelona

Àrea Metropolitana
de Barcelona

EDITORIAL

En la darrera Cimera del Clima, celebrada a París, s'ha arribat a acords —potser insuficients—, però que de ben segur suposen un pas endavant per treballar a escala mundial la reducció dels efectes del canvi climàtic. És essencial que des de cada indret es treballi per adaptar-se a aquest nou escenari.

El nostre espai natural, amb més de 8.000 ha forestals, és una peça clau en la mitigació i adaptació al canvi climàtic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Collserola du a terme un paper essencial com a proveïdor de serveis ecosistèmics a l'AMB. Per aquesta raó, el Parc forma part de la Taula del Clima que la passada tardor ha engegat l'Ajuntament de Barcelona.

És evident que l'augment de la freqüentació al Parc en els darrers anys, més la demanda creixent de competicions fisicoesportives molt nombroses, pot posar en risc la conservació d'alguns hàbitats naturals del Parc.

El Consorci, com a gestor del Parc Natural de la Serra de Collserola, treballa per regular l'ús públic amb la finalitat de garantir aquesta conservació dels ecosistemes, per aquest motiu cal revisar periòdicament mesures per intentar minimitzar l'impacte d'algunes de les activitats, en especial, les més multitudinàries.

En els propers mesos es presentaran les noves línies estratègiques i accions a portar a terme, en tot el territori, per a la planificació i gestió de l'ús públic, en el període 2016-2020.

Per facilitar-vos al màxim la informació, podreu seguir aquest treball en el web del Parc, el Butlletí i les xarxes socials.

Josep Perpinyà i Palau

Vicepresident executiu del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

GUIA DE BONES PRÀCTIQUES EN CURSES DE MUNTANYA

La delegació espanyola de la Federació Europea de Parcs, EUROPARC, ha constituït un grup de treball, amb la participació del Consorci, per estudiar i valorar la problemàtica de les curses de muntanya als espais naturals, amb l'objectiu d'elaborar una guia de bones pràctiques d'aquests esdeveniments.

Les activitats al medi natural, un tema que preocupa als gestors d'aquests espais. Font: La Nova Fita

Segons dades de la Federació Espanyola d'Esports de Muntanya, a l'Estat espanyol, es duen a terme més de mil curses de muntanya a l'any, en les seves diverses varietats, arribant a saturar alguns espais naturals els caps de setmana en què conflueixen els visitants habituals amb els participants de les proves.

La tendència actual mostra unes preferències en l'elecció d'espais naturals allunyats de les zones urbanes, un augment del nombre de proves i de la seva duresa i llargada, i alhora apareix una nova modalitat de gestió: empreses privades que es mouen fora de l'àmbit de les federacions.

La Federació Europea de Parcs, EUROPARC-Espana, davant la preocupació dels diferents gestors dels parcs naturals ha constituït un grup de treball per estudiar i valorar aquesta problemàtica, amb el suport de la Diputa-

ció de Barcelona i el Govern Basc. El Consorci del Parc de Collserola participa en aquest grup de treball.

Ja s'han realitzat dues reunions, una a Madrid i una altra a Barcelona, i encara en queda una de pendent. Per part de Collserola es va exposar quina és la situació i es van presentar les mesures que es volen implantar a partir de l'any 2016 quant a la Xarxa d'Itineraris per a la pràctica d'activitats col·lectives i curses, i també es va presentar un document de criteris a tenir present en la validació de les autoritzacions.

Dels objectius d'aquest grup en destaquem l'elaboració d'una **guia de bones pràctiques ambientals** en el desenvolupament d'aquests esdeveniments, en la qual es proposaran criteris per tenir en compte abans, durant i després de les proves.

SEQUERA, VENT I CALOR: ALIATS PERFECTES DELS INCENDIS AL PARC NATURAL

Les condicions meteorològiques adverses d'aquest any s'han traduït en un important increment del nombre d'incendis i d'hectàrees cremades al conjunt de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Durant els mesos en què el risc d'incendi augmenta s'activa el Dispositiu de Prevenció d'Incendis forestals (DPI) a tota l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), coordinat pel Consorci del Parc Natural de Collserola.

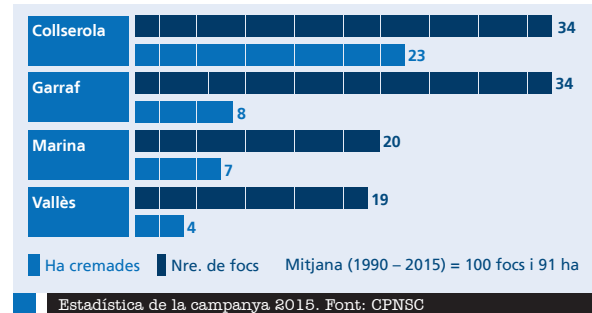
Aquest 2015 la campanya es va iniciar el 2 de juny i va finalitzar el 13 de setembre. Durant aquest període han estat actius els punts de vigilància fixa des de les torres d'aguait del Parc i àrees properes (tretze punts), el dispositiu de vigilància mòbil i la central de coordinació de tot el dispositiu de l'AMB situada a la seu dels Serveis Tècnics del Parc.

Si l'any 2014 va ser un any amb pocs incendis, gràcies a unes condicions meteorològiques favorables, el 2015 ha estat tot al contrari. L'estiu va començar amb un important foc al Parc Natural, a la carretera d'Horta a Cerdanyola —entre el barri de la Font del Gos i la carena de Can Ferrer—. Va ser de gran espectacularitat, cremant un total 19,7 ha de zona de matoll. Un nombre molt alt tenint en compte que l'any anterior, en tota la campanya, es van cremar a Collserola 2,55 ha.

L'incendi va afectar una zona on es donen focs recurrents, el darrer va ser el 2006, i gairebé coincideixen en la seva extensió i límits. Així doncs, estem parlant d'una àrea on la vege-

tació està adaptada als incendis forestals i les espècies vegetals adopten diferents sistemes de supervivència, unes espècies com el gènere *Cistus* o *Pinus* aprofiten per llançar llavors i germinar en els propers mesos, mentre que altres com *Quercus*, *Chamaerops*, *Rhamnus*... rebrotaran de soca. Aquesta capacitat de rebrot de la vegetació ja es pot apreciar actualment, sis mesos després del foc.

Les condicions meteorològiques extremes d'aquest estiu han fet decretar el Pla Alfa, nivell 2 —sobre una escala de 3—, 25 dies. Aquesta situació continuada de sequera i temperatures altes ha significat un increment del nombre d'incendis a l'Àrea Metropolitana de Barcelona respecte de la mitjana dels últims vint-i-cinc anys. Així, en el conjunt de tota l'àrea, s'han produït 107 focs amb un total de 41 ha cremades (173% més que el 2014 i un 27% més que el 2013).

Incendi de juliol del 2015. Font: CPNSC

BALANÇ DEL SEGUIMENT DE LA MIGRACIÓ DE RAPINYAIRES

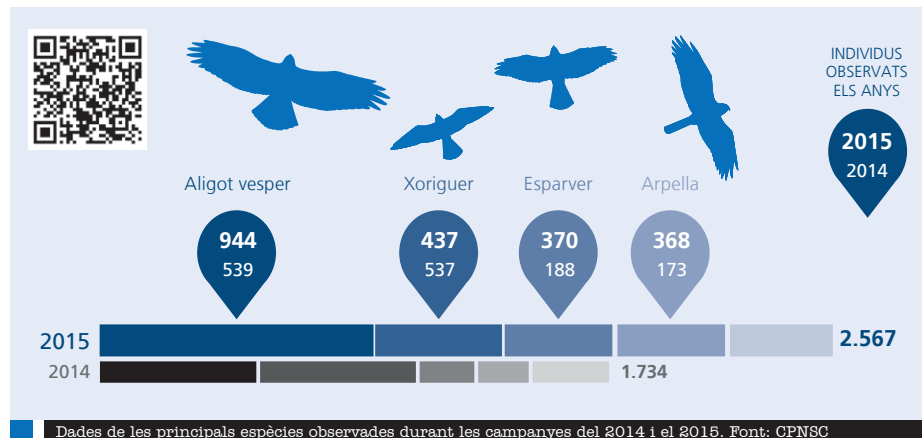
Durant els mesos de setembre i octubre ornitòlegs experts fan el seguiment de la migració dels rapinyaires, i altres aus planadores, que sobrevolen el Parc.

La campanya es desenvolupa al turó de la Magarola, un punt privilegiat per observar aquest espectacle. Aquest 2015 ha estat un molt bon any pel que fa al nombre total de rapinyaires observats. De les més de vint espècies d'aus migradores que s'han pogut identificar, destaquen l'aligot vesper, del qual s'han observat 994 individus (gairebé el doble de les observades l'any anterior) o el xoriguer, amb 437 observacions. Entre les dues espècies sumen el 55,74% dels albiraments. Com a curiositat d'aquest any, s'han vist dues espècies poc freqüents, l'aufrany, amb dos individus detectats i l'àliga cuabarrada amb tres observacions.

El seguiment científic, que es realitza al turó de la Magarola, és alhora una campanya

de divulgació on han participat dues mil dues-centes persones. En aquesta talaia privilegiada, els ornitòlegs experts que en fan el seguiment expliquen als visitants que s'hi apropen les espècies més habituals i les característiques que permeten diferenciar-les en ple vol. Des del Parc s'editen materials divulgatius sobre la campanya, que estan disponibles al web del Parc i on també es poden visualitzar les dades actualitzades de les observacions.

El seguiment que es realitza a Collserola forma part del projecte PERNIS, una xarxa de punts d'observació de la migració que coordina l'ICO (Institut Català d'Ornitologia), amb l'objectiu de conèixer les característiques del pas migratori dels rapinyaires, així com altres migradors diürns que travessen el territori.

EL CONSELL D'INFANTS DE
SANT CUGAT TREBALLA PER
MILLORAR EL PARC

El Consell d'Infants de Sant Cugat. Font: CPNSC

El dia 4 de novembre, la sala de plens de l'Ajuntament de Sant Cugat va acollir l'acte de constitució del Consell d'Infants 2015-2016, on participen setze escoles de la ciutat.

En aquesta ocasió l'alcalde, Mercè Conesa, va fer un encàrrec molt vinculat al Parc Natural de Collserola.

Vol que els nens i nenes «surtin de la classe, l'escola i l'Ajuntament i vagin cap a Collserola perquè puguin conèixer millor aquest entorn natural que té la ciutat, descobreixin els seus valors, els elements més importants i **es fixin sobretot en els usos que té el Parc** per als nens i nenes de Sant Cugat».

L'objectiu és descobrir «**quines activitats van a fer els nens i nenes a aquest Parc, quines coses els agrada i quins aspectes creuen que caldria treballar**».

Amb aquest encàrrec l'alcalde vol «recollir iniciatives per millorar el parc perquè tothom en pugui gaudir».

Per assolir aquest compromís, els membres del Consell d'Infants disposen de vuit mesos i comptaran amb el suport tècnic de l'Ajuntament i del Consorci del Parc Natural de Collserola.

■ ELS CONFLICTES PERIURBANS ■ AMB ELS SENGLARS, ■ EN EL PUNT DE MIRA

Una jornada tècnica analitza la situació del senglar al Parc amb l'objectiu de millorar-ne la gestió.

Dimecres 9 de desembre va tenir lloc a la seu del Consorci la jornada «Avaluació d'estratègies per a la gestió del senglar a Collserola», organitzada pel Servei d'Ecopatologia de la Fauna Salvatge de la Universitat Autònoma de Barcelona i pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya en col·laboració amb el Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola.

La sala d'actes del Centre d'Informació del Parc va acollir més de setanta assistents, entre tècnics, gestors, regidors, científics, caçadors i públic divers. Un reflex del nivell d'interès i preocupació que genera l'actual situació dels senglars periurbans.

Senglars al Centre d'Informació del Parc. Font: CPNSC

■ UN PROBLEMA GLOBAL AMB UNA ELEVADA INCIDÈNCIA A COLLSEROLA

L'expansió demogràfica del senglar i sobretot la seva creixent habituació a les àrees urbanes és un fenomen que es dona a diversos llocs d'Europa i del món aquests darrers anys, tal com es va fer palès en un estudi publicat recentment (*Butlletí del Parc*, núm. 106).

A Collserola hi té una expressió especialment visible i conflictiva, ja que tot i no ser de les zones amb més densitat d'animals, està envoltada d'ambients i activitats que han afavorit el nombre d'incidències. Els senglars han augmentat sobretot a costa dels recursos que han après a explotar en l'extens contacte periurbà del Parc. La seva abundància poblacional ja no depèn únicament de la disponibilitat d'aliment natural al bosc.

La freqüència i l'abast dels conflictes que provoquen els senglars «urbanòfils» (destrosses de la jardineria, accidents, assetjament de gent amb menjar a les mans) s'han multiplicat. L'encontre esporàdic està deixant de ser l'anècdota per esdevenir un autèntic maldecap. Alguns senglars tenen una actitud cada cop més desinhibida a l'hora d'aconseguir o sostreure el menjar a les persones i s'han produït ja diversos incidents.

Un dels estudis presentats a les jornades analitza els models de creixement poblacional i conclou que caldria reduir la població més selectivament, extraient especialment els grups d'edat juvenils, però insisteix que la clau és evitar l'accés a les fonts d'aliment urbanes.

Jornada sobre el senglar a Collserola. Font: CPNSC

■ RISC SANITARI

Finalment un altre aspecte que es va destacar és el sanitari. S'està comprovant amb preocupació que l'actual expansió i contacte urbà dels senglars va lligat a una sensible mobilització de patògens. Els senglars són portadors de moltes zoonosis (malalties animals que afecten els humans, com la triquinosis o la tuberculosi) i, a la vegada, actuen de reservori d'altres malalties humanes que a ells no els afecten, com el cas de la greu hepatitis E. Per això, se subratlla la importància de no alimentar els senglars i evitar els contactes amb aquests animals, a més d'impedir el seu accés als espais urbans, jardins, parcs infantils, colònies de gats, etc., per tal d'evitar possibles contagis.

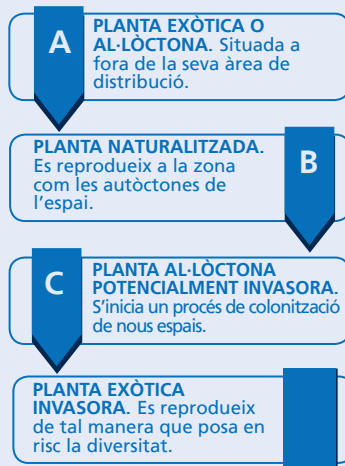
Compartir i difondre el coneixement és una de les claus per poder prendre les mesures més adequades a curt i mitjà termini per eradicar els conflictes. Des del Parc, atents a l'evolució de l'espècie des de fa molts anys, celebrem la iniciativa d'aquesta jornada que de ben segur ajudarà a coordinar les accions de la manera més eficaç.

LA GESTIÓ DE LES PLANTES INVASORES: EL CAS DE L'AILANT

En tot el Parc Natural, transportades directament o indirecta per la mà de l'home, s'hi han introduït plantes i animals de regions remotes que mai no hi haurien pogut arribar pels seus propis mitjans. Algunes d'aquestes espècies exòtiques tenen un gran poder invasor i posen en perill la biodiversitat i els ecosistemes locals.

A Collserola hi ha catalogades més d'un centenar d'espècies vegetals al·lòctones, algunes de les quals tenen un gran potencial invasor. Des de fa anys el seguiment i el control d'aquestes espècies preocupa i ocupa els serveis tècnics del Parc, que treballen per conèixer bé la dinàmica i la incidència de la seva expansió, i per trobar mesures eficients per a l'eradicació o mitigació de les seves poblacions.

Què és una planta exòtica invasora?

El mètode més efectiu de lluita contra les espècies invasores és evitar-ne la introducció, divulgant la problemàtica i fent-ne partícip la ciutadania.

S'han dut a terme diferents experiències de control sobre moltes d'aquestes espècies exòtiques invasores, que inclouen tot tipus de tractaments: manuals, mecànics, químics i biològics.

Però quan una espècie s'ha establert en una regió és extremament difícil eradicar-la o controlar-ne la població. Així doncs, el mètode més efectiu de lluita contra les invasions biològiques vegetals s'ha de basar en la prevenció de la seva entrada, evitant la introducció i regulant l'ús d'espècies exòtiques amb potencial invasor en jardineria.

La complexitat del fenomen requereix, doncs, una tasca important de divulgació per donar-lo a conèixer i crear consciència, especialment perquè sovint el problema s'agreuja simplement perquè no és percebut com a tal. Atès que està totalment vinculat a l'activitat humana, a l'hora d'abordar-lo, és imprescindible i necessària la participació de la ciutadania.

Ailant (*Ailanthus altissima*)

■ EL CAS DE L'AILANT

La implantació de l'ailant (*Ailanthus altissima*) a Collserola es va iniciar fa més de mig segle. Està àmpliament distribuït per tot el Parc, fruit principalment de l'arribada de llavors de les plantacions dels municipis propers.

L'àrea de màxima implantació de l'ailant a Collserola és al vessant assolat de Vallvidrera. En total, al Parc s'ha estimat una superfície colonitzada d'unes 40 hectàrees. Aquesta superfície no està ocupada íntegrament per aquesta espècie, sinó que pot estar acompanyada d'altres espècies arbòries i arbustives, però ja hi ha molts nuclis on l'única espècie arbòria present és l'ailant.

Per la seva gran capacitat de rebrot, elevada taxa de creixement, la gran producció de llavors, i la dismi-

nució en la biodiversitat dels llocs que ha colonitzat, és considerada com a planta exòtica invasora a la majoria dels llistats d'espècies invasores d'arreu del món i està inclosa en el catàleg espanyol d'espècies invasores.

L'any 2004, després de provar diferents mètodes experimentals, es va iniciar el tractament que es fa actualment, la injecció d'herbicida al coll de l'arrel. Es realitza de primavera a tardor, durant el cicle vegetatiu de l'arbre. Paral·lelament també s'arranquen manualment els peus més petits. Amb la mort de l'arbre no acaba el procés d'eliminació, ja que el sistema de reproducció (llavors, esqueixos i arrels) d'aquesta espècie obliga a fer un seguiment posterior durant un període no inferior a cinc anys, i a aplicar els tractaments adequats i necessaris per evitar-ne la propagació.

Des del 2004 fins al 2014 s'han injectat 24.855 ailants i s'han arrencat 9.270 plançons d'aquesta espècie al Parc, prioritzant els nuclis de les zones més internes de la serra per evitar noves colonitzacions. Darrerament, per evitar al màxim la dispersió de llavors, s'ha prioritzat el tractament sobre els arbres femelles per limitar la seva capacitat d'invasió.

Aquest 2015 s'ha fet una intervenció important de control de l'ailant a Collserola, principalment al nucli d'ailants de l'entorn de Vallvidrera, on, des de mitjan abril fins a novembre, s'han injectat 26.107 ailants, un nombre superior a l'actuació realitzada a tot al Parc Natural fins al 2014.

Caracterització, mapatge i tractament

LA PARTICIPACIÓ, EINA ESSENCIAL

Atesa la vinculació clara amb l'activitat humana, la problemàtica de les plantes invasores necessita un treball important de divulgació i de mecanismes per incorporar la participació ciutadana en el procés de control i eradicació de les espècies.

PROJECTE VOLUNTARIS DE COLLSEROLA

Perquè el tractament amb herbicida sigui més efectiu és important tenir situats i caracteritzats els diferents focus. Amb aquest objectiu, al setembre del 2007 un grup de Voluntaris de Collserola van començar a col·laborar amb el Parc en la realització d'un mapa exhaustiu de la seva distribució. En aquests moments ja s'han recorregut els camins de la xarxa bàsica, la via de tren dels Ferrocarrils de la Generalitat i actualment s'estan elaborant les fitxes dels nuclis d'ailants als marges de les carreteres del Parc.

TREBALL CONJUNT AMB LES ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE LA ZONA DE VALLVIDRERA

L'any 2014, s'inicia una nova fase amb els veïns dels barris propers a Vallvidrera. Després d'una actuació d'arrencada, a petició de l'Associació de Veïns de Santa Maria de Vallvidrera i Mas Sauró, es van animar a coordinar la mapització d'ailants a les parcel·les privades de propietaris que donaven permís perquè el Consorci pogués fer-los el tractament herbicida. L'experiència va ser valorada per tots com a molt positiva. Tant que, en l'edició d'aquest 2015, s'ha repensat la proposta, definint les fases i reforçant la divulgació i la informació. La resposta ha estat positiva, ja que s'ha ampliat el nombre d'associacions implicades: l'Associació de Veïns i Propietaris de Mas Guimbau i Can Castellví i la del Sanatori del Rectoret. L'Associació de Veïns de Vallvidrera va optar per informar de la problemàtica i adreçar els propietaris al Consorci. L'any vinent segurament s'hi sumarà l'Associació de Veïns de la Floresta. Darrere d'aquest treball sempre hi ha hagut l'objectiu de fer partícips els veïns i veïnes del fet que la solució d'aquest problema passava per la seva implicació. I una bona forma de fer-ho era aprofitant l'existència i l'experiència de les diferents associacions. La intenció és seguir el projecte durant el 2016 i si pot ser ampliar el nombre d'associacions involucrades, sempre que els recursos humans i econòmics ho facin possible.

■ COLLSETEROLA, ■ UN ESPAI PER A ■ L'APRENENTATGE SOCIAL

Els educadors del Servei de Rehabilitació Comunitària de Cerdanyola ens expliquen l'experiència de col·laboració, amb més de divuit anys de treball, entre aquest servei i el Centre d'Educació Ambiental Can Coll.

Arranjant el camí de l'hort de Can Coll. Font: CPNSC

El Servei de Rehabilitació Comunitària (SRC) Cerdanyola atén persones amb algun tipus de malaltia mental dels municipis de Ripolllet, Cerdanyola del Vallès, Montcada i Reixac i Badia. Forma part de la xarxa pública d'atenció sanitària que gestiona el Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

L'objectiu general del Servei de Rehabilitació Comunitària és pal·liar l'impacte de la malaltia mental en l'autonomia personal i millorar la qualitat de vida, afavorint la integració i reinserció comunitària de les persones, que sovint a conseqüència de la malaltia mental, veuen restringides les seves possibilitats de desenvolupament personal, cultural i social.

Els divuit anys de col·laboració entre el SRC i el CEA Can Coll ens ha permès generar noves oportunitats que han ajudat a definir els projectes vitals de les persones que se n'han beneficiat, atès que habitualment aquests projectes es veuen interromputs per l'aparició d'una malaltia mental. Les activitats de mante-

niment i jardineria han permès donar significat als seus interessos, identificar capacitats, ampliar coneixements i al mateix temps donar un servei a la comunitat. Durant aquests anys s'ha fet evident que la realització d'aquestes activitats fora de l'àmbit clínic, en un entorn comunitari, han generat en la persona sentiments positius, sent font d'identitat, a més de permetre l'adquisició d'un «rol social actiu», constituït fora de la noció de «malaltia». Els coneixements i les habilitats adquirides han permès una capacitat que, en alguns casos, ha facilitat la reinserció laboral amb èxit i en altres casos, una major autonomia en la seva vida diària. Aquest treball conjunt amb equips comunitaris ha permès una major visibilitat de la població que atenem i a través del contacte social amb els professionals del CEA Can Coll, una sensibilització i conscienciació cap a la salut mental.

Equip Servei Rehabilitació Comunitària (SRC)

Restauració de la desrapadora Font: CPNSC

Els parcs naturals ens aporten espais on viure i conèixer, la natura és també un escenari social. El contacte directe amb la natura no solament ens fa estar millor sinó que també ens fa ser millors. Amb aquesta premissa el Centre d'Educació Ambiental Can Coll realitza des de fa temps programes d'aprenentatge-servei amb entitats del territori. A part del Centre de Dia de Cerdanyola, actualment es desenvolupen les següents propostes:

- **Fundació Catalònia de Flor de Maig** (Cerdanyola), amb vuit usuaris que realitzen mensualment tasques de millora del Parc.
- **Unitat d'Hospitalització Psiquiàtrica Penitenciària de Catalunya**, recurs sanitari que es dedica al tractament, la rehabilitació i la reinserció de les persones que pateixen algun trastorn mental persistent i estan ingressades en centres penitenciaris de Catalunya. Iniciaran la seva col·laboració al gener de 2016.

■ ENDESA RETIRA UNA ■ LÍNIA ELÈCTRICA AL ■ PARC NATURAL

S'ha eliminat mig quilòmetre de traçat i cinc torres de suport d'una línia elèctrica situada a sota el mirador dels Xiprers, al passeig de les Aigües. Atesa l'orografia del terreny l'actuació va necessitar la intervenció d'un helicòpter.

Des del Consorci fa més de vint anys que es treballa amb les companyies distribuïdores d'electricitat per tal d'aconseguir millorar l'encaix de les línies elèctriques en el territori. De mica en mica, s'han anat eliminant traçats aeris a favor dels traçats soterrats, així com s'ha racionalitzat la xarxa eliminant traçats redundants, factor que s'ha vist afavorit amb la unificació de les companyies.

Amb l'actuació desenvolupada per ENDESA a finals de novembre, i des de l'any 1993, ja s'han eliminat més de 38 km de línies elèctriques aèries, de les quals s'han soterrat 15 km. L'eliminació d'aquest últim tram ha comportat la reconfiguració de la xarxa per continuar donant subministrament a la zona de Barcelona i Esplugues de Llobregat.

A més de treballar per a la racionalització de les línies, les companyies també han realitzat treballs per minimitzar l'impacte d'aquestes, com la col·locació, l'any 2014, de dispositius de protecció per a l'avifauna, a 2,2 km d'una línia d'alta tensió, per evitar-ne la col·lisió.

Resten, travessant el Parc, més de 100 km de línies aèries de mitjana tensió (11 kV, 25 kV) i uns 115 km de línies de transport (66 kV, 110 kV, 220 kV i 380 kV). Cal fer esment que s'ha plantejat un projecte de traçat de la línia de molta alta tensió, encara pendent d'aprovar, que té previst travessar el Parc.

Eliminació d'una línia elèctrica. Font: CPNSC

TENSIÓ	FINS AL 2005	FINS AL 2010	FINS AL 2015
RETIRADA DE LÍNIES ELÈCTRQUES			
11 kV	13.330 m	13.330 m	13.670 m
25 kV	9.213 m	12.002 m	13.677 m
110 kV	9.705 m	10.872 m	10.872 m
TOTAL	32.248 m	36.014	38.219 m
SOTERRAMENT DE LÍNIES			
25 kV	9.050 m	13.987 m	15.012 m

■ LES LETRINES DE GENETA, ■ UN RECURS PER A ALTRES ■ ESPÈCIES

Un estudi realitzat pels investigadors de l'Estació Biològica del Parc Natural mostra l'ús que altres vertebrats fan de les latrines de geneta. La recerca es va presentar a l'últim congrés de la SECEM (Sociedad Española para la Conservación y Estudio de los Mamíferos).

Diferents seguiments realitzats al Parc Natural han estudiat la població de genetetes (*Genetta genetta*) a Collserola. Des de fa quatre anys, es fa un seguiment, a llarg termini i mitjançant mètodes de trampeig fotogràfic, de la fauna del Parc. Un dels punts estudiats són les latrines de geneta. Tot i que l'objectiu inicial era la fotoidentificació dels diferents individus a les seves latrines, aquest seguiment ha servit per posar en evidència l'ús que en fan altres espècies, dels excrements d'aquests animals.

Amb l'anàlisi de les observacions s'ha vist que fins a vint-i-cinc espècies diferents de vertebrats han visitat aquests punts. Tot i que moltes de les visites són merament ocasionals, algunes es poden relacionar amb una recerca de recursos, o bé buscant materials per construir nius i caus o bé a la recerca d'aliment entre els excrements. En altres casos s'ha vist que la presència de l'animal és per una interacció olfactiva amb el lloc.

Aquest estudi és pioner a la regió mediterrània i ens mostra un tipus d'interacció entre espècies, segurament sorprenent en alguns casos, i poc documentada.

VOLUNTARIAT AL PARC: DESEMBRE, MOMENT DE VALORACIÓ

VOLUNTARIS DE COLLSEROLA

Amb el final de l'any va arribar el moment de la trobada del desembre i la realització de les darreres tasques, però també de la valoració anual del projecte i l'organització i preparació del 2016.

Les festes —moment en què tot s'atura— van servir per donar embranzida al nou any, en què més de cent persones participaran en aquest projecte educatiu i de participació.

Però abans, donem un cop d'ull a l'any 2015. Enguany, han estat 93 les persones participants, organitzades en 22 grups. Per una banda, s'han fet 176 accions o actuacions, en 12 tasques diferents. A més, també s'ha col·laborat en la realització d'alguns esdeveniments organitzats pel Consorci o per altres entitats del Parc. Per fer-ho possible, s'han fet 15 sessions de formació específica i temàtica. Paral·lelament s'ha desenvolupat un programa de formació complementària format per 8 sessions, en què s'han tractat diferents temes d'actualitat. La formació inicial ha permès que 22 de les 53 persones inicialment interessades coneguin tant la gestió del Parc com el projecte, i s'hi incorporin el 2016.

Però, a més, durant l'any s'han fet dues trobades, moments per conèixer i intercanviar experiències i coneixements. Al cap i a la fi, a banda dels resultats tangibles, aquestes són també les motivacions que porten els participants a ser-hi.

COL·LABOREM AMB EL PARC

Al llarg de l'any, han estat vint les entitats o associacions que, de forma coordinada amb el Consorci, han fet gairebé setanta actuacions al Parc, de diferent tipus.

Algunes han estat puntuals, però la majoria han estat emmarcades dins de projectes com el de la millora de la font del Gos, el prelabor Pedraforca, o el GAF de DEPANA. El més recent ha estat l'apadrinament de la font de la Marquesa per part de l'AFA de l'escola Congrés Indians. El que ha evolucionat i crescut més ha estat el d'eradicació de l'ailant, al qual s'han sumat altres associacions de veïns dels barris de muntanya del Parc, a banda de l'Associació de Veïns de Santa Maria de Vallvidrera i Mas Sauró.

El 3 d'octubre es fa fer la trobada anual, amb vuit entitats, moment que vol afavorir el coneixement mutu, l'intercanvi i la possibilitat de compartir futures actuacions o projectes comuns.

Actuació amb Minyons i Guies de Catalunya

VOLUNTARIAT CORPORATIU

Amb aquest programa, les empreses poden conèixer tant les principals característiques i valors del Parc com la gestió que es fa, i fer la seva aportació en forma d'actuació de millora i suport econòmic.

Durant tot el 2015 han vingut al Parc quatre empreses —130 persones—, que han realitzat quatre actuacions diferents: el manteniment i la millora de la font de Sant Ramon i l'arrencada de raim de moro a dues zones, el torrent de Can Coll i una zona de Vallvidrera.

Voluntariat corporatiu amb l'empresa K-lagan

■ LA TAULA ■ DEL CLIMA

El Consorci participa a la Taula del Clima de l'Ajuntament de Barcelona.

Tot just s'acaba de celebrar a París la 21a Conferència de les Parts de la Convenció Marc sobre Canvi Climàtic, la COP21, sessió anual que realitzen els 196 estats de les Nacions Unides que han ratificat la Convenció, els quals constitueixen les «parts» interessades. La COP21 afrontava la necessitat d'assolir un nou acord internacional sobre el clima amb l'objectiu de mantenir l'escalfament global per sota dels 2 °C.

L'Ajuntament de Barcelona prenent el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, el Pla d'Energia, Canvi climàtic i Qualitat de l'Aire i els acords internacionals adquirits com a punts de partida, va presentar el Compromís de Barcelona pel Clima, amb l'objectiu d'establir prioritats i dotar-se d'un full de ruta per contribuir a la reducció d'emissions i l'adaptació al canvi climàtic. Per aquest motiu, el mes de novembre passat es va crear la Taula del Clima, en què participen tots els departaments de l'Ajuntament i a la qual el Consorci ha estat convidat a formar part. La Taula té per objectius:

- Avaluar i seguir les polítiques i els projectes de canvi climàtic (mitigació i adaptació) a la ciutat.
- Desenvolupar i impulsar accions i projectes per a la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic (impulsar projectes existents d'àmbit transversal, en el seu propi àmbit, i proposta de projectes nous).
- Divulgar i donar a conèixer tant internament com a la ciutadania els projectes que s'estan treballant en aquest àmbit.
- Augmentar el grau d'informació que tenen els treballadors municipals sobre aquesta temàtica.

El Consorci participarà en l'elaboració del Pla de resiliència i adaptació al Canvi Climàtic.

■ MILLORES AL MUSEU- ■ POBLAT IBÈRIC DE ■ CA N'OLIVER

Es configuraran els itineraris exteriors de descoberta del jaciment.

S'han iniciat les obres de condicionament dels exteriors del poblat ibèric de Ca n'Oliver, per tal de configurar uns itineraris senyalitzats de descoberta d'aquest important jaciment.

Ca n'Oliver, situat al municipi de Cerdanyola del Vallès, és un jaciment arqueològic d'època ibèrica situat en un turó, al barri de Montflorit. Després de vint anys de recerca arqueològica, ha estat museïtzat i adequat per a la visita. El museu, situat al mateix turó, i el poblat de Ca n'Oliver configuren un conjunt patrimonial bàsic per conèixer la cultura ibèrica.

El projecte de condicionament dels exteriors, així com la direcció de l'obra, és a càrrec dels serveis tècnics del Parc Natural, a petició de l'Ajuntament de Cerdanyola. Està previst finalitzar les obres aquesta primavera.

L'objectiu és el disseny d'uns recorreguts senyalitzats que permetin la visita a aquest jaciment arqueològic d'alt valor d'una manera confortable i profitosa per conèixer la història i l'evolució d'aquest assentament, que va estar habitat entre els segles VI i I aC.

Vista aèria del Poblat. Font: Google Earth

NO US HO PODEU PERDRE...

■ NOVES ACTIVITATS "DESCOBER- TES EN FAMÍLIA"

Aquest 2016 engegarem una nova proposta d'activitats adreçades al públic familiar. Un dissabte al mes podreu realitzar una passejada acompanyada d'un petit taller o joc. Aquest trimestre seran el 16 de gener, 27 de febrer i 12 de març.

■ CAMINS DE NATURA: LES DEUS DEL PANTÀ

Dissabte, 30 de gener de 10 a 13.30 h. Itinerari circular amb origen i final al pantà de Vallvidrera. Activitat lligada a la proposta del cicle "Camins de natura a Barcelona".

■ DESCOBREIX ELS OCELLS DEL PARC

Durant els mesos d'hivern, als centres del Parc, trobareu instal·lacions per observar els ocells. Diumenge 7 de febrer es realitzarà una activitat guiada a la Feixa dels Ocells de Can Coll.

■ EL POBLE D'ALÀGIA.

Diumenge 21 de febrer d'11 a 13 h. Espectacle de teatre per a famílies on ens endinsarem al bosc per viure una aventura màgica.

Més propostes a
l'Agenda d'activitats
del Parc Natural de
Collserola

EQUIPAMENTS

CENTRE D'INFORMACIÓ I SERVEIS TÈCNICS

Ctra. de l'Església, 92 (Ctra. Vallvidrera - Sant Cugat, km 4,7). 08017 Barcelona.
Tel. 93 280 35 52. ci@parccollserola.net. Horari: cada dia de 9.30 a 15 h.
Cafeteria i serveis adaptats (Bar L'Entrepà: Tel. 93 280 28 40).

ESPAI D'INTERPRETACIÓ DEL PANTÀ DE VALLVIDRERA

Obert de 10.30 a 14 h el segon diumenge de mes (excepte gener, agost i desembre).
Tel. 93 280 35 52. ci@parccollserola.net.
Als dos equipaments es pot accedir amb transport públic: FGC Baixador de Vallvidrera.

CAN COLL, CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL I CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I RECURSOS EDUCATIUS (CDRE)

Ctra. Cerdanyola a Horta, km 2. 08290 Cerdanyola del Vallès.
Centre d'Educació Ambiental: 93 692 03 96. cancoll@parccollserola.net.
Feiners: Activitats educatives concertades. Propostes per a llars d'infants, educació infantil, primària i ESO. També per a grups d'adults i d'educació especial.
Diumenges: obert a tothom de 9.30 a 14.30 h (juliol i agost, de Nadal a Reis i Pasqua tancat).

ÀREES DE LLEURE

RESTAURANTS A LES ÀREES DE LLEURE:

Santa Creu d'Olorda: Tel. 93 668 96 65 - 93 668 88 28 (obert tots els dies).
Torrent de Can Coll: Tel. 93 580 69 86 (dimarts tancat).
Santa Maria de Vallvidrera: Tel. 93 280 26 49 (divendres tancat).
La Salut de Sant Feliu: Tel. 93 685 26 18 (dimarts tancat) (quiosc obert de dijous a diumenge).
Sant Pere Màrtir (pl. Mireia). Espai Mireia: Tel. 93 473 91 84 (obert tots els dies).

PLOU I FA SOL

Dades facilitades per l'Observatori Fabra (432 m). Al web del Parc trobareu més informació.

PERÍODE	TMA	TM	T	Tm	Tma	P	PA
SETEMBRE 2015	28,8	23,6	19,7	15,9	13,1	60,7	277,2
SETEMBRE 1971– 2000	33,5	23,6	20,0	16,3	7,4	71,9	421,9
OCTUBRE 2015	27,9	20,3	16,7	13,2	7,9	29,6	306,8
OCTUBRE 1971 - 2000	30,0	18,8	15,7	12,6	1,7	84,7	506,4
NOVEMBRE 2015	23,2	17,9	14,3	10,7	3,4	38,7	345,5
NOVEMBRE 1971 - 2000	26,4	14,2	11,3	8,3	-2,6	64,7	586,9

TMA. Temperatura màxima absoluta / **TM**. Temperatura màxima mitjana / **T**. Temperatura mitjana / **Tm**. Temperatura mínima mitjana / **Tma**. Temperatura mínima absoluta / **P**. Precipitació total mes (l/m2) / **PA**. Precipitació acumulada des de l'1 de gener (l/m2)

DONEN SUPORT A LA CONSERVACIÓ DEL PARC:

EDICIÓ:

Consorci del Parc Natural
de la Serra de Collserola
Ctra. de l'Església, 92 08017 Barcelona
Telf. 932800672 / Fax 932806074

Dipòsit legal: 18.344-88

Segueix-nos:

w parcnaturalcollserola.cat
t @parccollserola
f Parc de Collserola

